

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Januar – maj 2023
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	HFe
Fag og niveau	Samfundsfag C
Lærer(e)	Line Kirstine Jensen
Hold	SaC2

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Sociologi (identitet og kultur)
Titel 2	Demokrati og politik
Titel 3	Økonomi og velfærdsstaten

Titel 1	Sociologi (identitet og kultur)
Indhold	<p>Kernestof: "Luk samfundet op!" I-bog af Brøndum og Banke Hansen 2022 2.2 Normer, sociale roller og social kontrol - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=360 3: Samfund og individ - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=362 3.1 Det traditionelle samfund - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=367 3.2 Det moderne samfund - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=366 3.3 Anthony Giddens - refleksivitet i det senmoderne samfund - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=365 Adskillelse af tid og rum - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=418 Udlejring af sociale relationer - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=417 Den øgede refleksivitet - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=416 3.4: Thomas Ziehe - kulturel frisættelse og formbarhed i det senmoderne samfund - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=364 Tre reaktionsmønstre: subjektivisering, ontologisering og potensering - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=419 3.5: Ulrich Beck - risiko i det senmoderne samfund https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=363 Institutionaliseret individualisering https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=420 2.1: Hvad er socialisering? https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=361 Dobbeltsocialisering https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=421 Familietyper og multisocialisering https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=422 2.4: Sociale grupper https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=358 4.3: Pierre Bourdieu https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=373 4.4: Basil Bernstein - sproget er en kode, som har betydning https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=372 4.5: Levevilkår - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=371 4.6: Social mobilitet, social arv og ulighed https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=370 Absolut og relativ fattigdom https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=430</p> <p>SamfNU C 2017, Systime, Morten Winter Bülow (red) et.al - IBog: 1.1.3 Normindlæring og anerkendelse https://samfnuc.systime.dk/?id=153 2. Kultur og kulturmøder https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=130 2.1 Kulturforståelser https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=139 2.2 At være dansk https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=143 2.2.1 Den danske stamme https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=144 2.3 Mødet med andre kulturer https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=146 2.3.1 Integration – eller hvad det nu hedder https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=149 8.4 Hvordan læser du en samfundsfaglig tekst? https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=207 8.5 Hvordan læser du en tabel? https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=208 8.6 De taksonomiske niveauer https://samfnuc.systime.dk/?id=209</p>

Ærkedansker Perkerdansker, 2020, Forlaget Columbus, Morten Hansen Thorndal – Ibog:

4.5: Integration på danske virksomheder - et spørgsmål om kultur <https://xn--rkedanskerperkerdansker-78b.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=141#c450&loopRedirect=1>

Danmark – Tider & Temaer 2018, Systime, Carl-Johan Bryld – Ibog: Afsnittet ”Indvandringen og det multietniske samfund”

<https://danmark.systime.dk/?id=p733>

66,2 ns.

Supplerende Stof:

- Social kontrol holder ikke-vestlige kvinder fra arbejdsmarkedet - Fyns Amts Avis - 04.01.2022

- Grafer og tabeller: ”Fertilitet” ”Størrelsen på husstande” ”Befolkning i landdistrikter og byer” ”Beskæftigelsesfordeling på erhvervsgrupper” ”Beskæftigelse i erhvervsgrupper”

”Andel af 0-6 årige børn i daginstitution” ”Medlemmer af Folkekirken”

”Befolkningen opgjort efter fødested” fra rapporten ”Danmark i tal” – www.dst.dk - 2019

- Professor: Måske bør drømmen om selvrealisering sendes samme vej som amagerhylden - Kristeligt Dagblad - 31.03.21

- ”Dennis Knudsen skal være far igen: ”Jeg har selv været med til at bestemme kønnet” - alt.dk - 06.01.2021

- Skoleledere: Nogle børn taler dårligere dansk end før nedlukningen - bt.dk - 08.04.2022

- Podcasten Genstart ”Klassen forfølger dig” - DR - 13.01.2023

- Statistik: ”Udvikling i de sociale klasser” fra 50 lokalområder er meget socialt blandede - Arbejdernes Erhvervsråd - 22.07.2021

- Statistik: ”Resultatet fra folkeskolens afgangsprøve for kontanthjælpsmodtagere og andre” fra Kontanthjælpsmodtageres karakterer - Arbejdernes Erhvervsråd - 02.12.2019

- Statistik: Figur 2 fra Skole og karakterer for børn opdelt på sociale klasser - Arbejdernes Erhvervsråd - 29.10.2012

- Statistik: Tabel 1 fra Social arv i de sociale klasser - Arbejdernes Erhvervsråd - 29.10.2012

- Statistik ”Uddannelsesniveau og karakterfordeling ved 9. klasses afgangsprøve” fra Forældres manglende ungdomsuddannelser går i arv til deres børn - Politiken - 01.02.2019

- ”Forældres manglende ungdomsuddannelser går i arv til deres børn” - Politiken - 01.02.2019

- ”Pernille Vermund: Filippinerne skal redde det danske velfærdssamfund” - 26.09.2022 - Avisen Danmark

- ”Aydin Soei: Jeg var ekstremt bange for at blive som min egen far” - Berlingske - 12.05.2020

- Facebookopslag - ”Hvad vil det sige at være dansk” Morten Messerschmidt (04.04.2021)

- ”Den skrøbelige danskhed” – Berlingske - 27.09.2016

	<p>- "Søren Krarup: Hvad er det at være dansk?" (Nomos 2001) - http://www.nomos.dk.dk/skraep/1983_idag/krarup3.html</p> <p>- 20 forskellige figurer fra rapporten "Indvandrere i Danmark 2021" - Danmarks Statistik - 2021 https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=34714&sid=indv2021</p> <p>- "Rekordmange ikke-vestlige indvandrere arbejder: Forugh har fået job efter tre år som arbejdsløs" - dr.dk - 17.04.2022</p> <p>- Statistik: "Beskæftigelsen for ikke-vestlige indvandrere er rekordhøj" - Beskæftigelsen for ikke-vestlige indvandrere slår ny rekord - Arbejdernes Erhvervsråd - 04.01.2022</p> <p>- Dokumentaren "Oprør fra ghettoen" (1:3) - DR - 08.11.2014</p> <p>17,5 ns. + statistikker og videomateriale</p>
Omfang	25 t
Særlige fokuspunkter	<p>Sociologi:</p> <ul style="list-style-type: none">- identitetsdannelse og socialisering- sociale og kulturelle forskelle <p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none">- kvantitativ og kvalitativ metode <p>Kernebegreber:</p> <ul style="list-style-type: none">- Tekstlæsning, tabellæsning, taksonomiske niveauer- Social kontrol, sanktioner, anerkendelse, normer, internalisering- Det traditionelle samfund, det moderne samfund, det senmoderne samfund, urbanisering, kernefamilien, Myren, sneglen og kamæleonen, gemeinschaft & gesellschaft- Det senmoderne samfund, Anthony Giddens: Aftraditionalisering, individualisering, adskillelse af tid og rum, udlejning af de sociale relationer, øget refleksivitet- Thomas Ziehe: Kulturel frisættelse, formbarhed, reaktionsmønstre i det senmoderne samfund, Ulrich Beck: Risikosamfundet, valgbiografi, institutionaliseret individualisering- Primær socialisering, sekundær socialisering, dobbeltsocialisering, multisocialisering- Pierre Bourdieu: Habitus, felt, kapitalformerne, Basil Bernstein: Sprogkoder- Social arv (negativ og positiv), social mobilitet (generations- og karrieremobilitet), mønsterbryder, stratifikation, de 5 socialklasser, fattigdom (absolut og relativ), social eksklusion- Homogent samfund, 1960'ernes højkonjunktur, gæstearbejdere, multietnisk samfund- Normer, finkultur, massekultur, Edward Burnett Tylors kulturforståelse- Hofstedes kulturanalyse (magtdistance, kollektivism vs. individualisme, femininitet vs. maskulinitet, usikkerhedsafvigelse, langsigtet vs. kortsigtet livsorientering, behovsudskydelse)- National identitet, etnicitet, banal/ekstrem nationalisme, nation, stat, stamtavlestrategien, tilvalgsstrategien- Øget politisering, sekulariseret/religiøst samfund, pluralistisk integration, assimilation, segregation, stereotyper, etnocentrisme

Væsentligste arbejdsformer	Læroplæg, quiz, notatteknik, introduktion til artikel- og tabellæsning, diskussionsgrupper, gruppearbejde, analyse af artikler, prøveeksamen, analyse af statistisk materiale og dokumentaranalyse
---------------------------------------	--

Titel 2	Demokrati og politik
Indhold	<p>Kernestof: Samf C - din samfundsfagsbog, Systime 2017 af Bundgaard, Hedegaard Jensen & Secher Lund – I-bog: 7.1 Demokrati og diktatur https://samfc.systime.dk/?id=149</p> <p>EU's udfordringer, Columbus 2020 af Frederiksen – I-bog: Tekstboks 5.1.1 fra siden Policy-niveauet: Hvorfor er den politiske udvikling i Ungarn og Polen i strid med EU's værdigrundlag? https://eusudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=197#c448</p> <p>Luk Samfundet Op! Columbus 2022 af Brøndum og Banke Hansen – I-bog: 7.1: Medierne - den fjerde statsmagt? https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=399 7.3: Danskernes brug af forskellige medier https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=397 7.4: Kampen om den politiske dagsorden https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=396</p> <p>SamfNU C, Systime 2017 af Morten Winter Bülow (red) et.al - IBog: 3.1.2 Populisme og ideologi https://samfnuc.systime.dk/?id=244 4.3.1 De forskellige politiske niveauer i Danmark https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=238#c1033</p> <p>Det politiske Europa, Columbus 2019 af Branner – I-bog: Formel og reel suverænitet https://detpolitiskeeuropa.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=145#c269</p> <p>Demokrati, magt og politik i Danmark, Gyldendal 2018 (3 udg.) af Munk Christiansen og Sonne Nørgaard – I-bog: 4.1 Politiske ideologier https://demokratimagtopolitik.systime.dk/?id=158 4.2 Liberalisme https://demokratimagtopolitik.systime.dk/?id=159 4.3 Konservatisme https://demokratimagtopolitik.systime.dk/?id=160 4.4 Marxisme, socialisme og socialdemokratisme https://demokratimagtopolitik.systime.dk/index.php?id=161</p> <p>Politikbogen, Columbus 2019 af Glenstrup Jensby – I-bog: 1.5 Hvordan ser Eastons model af det politiske system ud? https://politikbogen.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=148#c266 Er verden blevet mere demokratisk eller mere autoritær? https://politikbogen.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=195#c640</p> <p>Politikkens kernestof, Columbus 2021 af Hjarsbæk Rasmussen – I-bog: Molins model https://politikkenskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=208 4.1: Fordelingspolitik https://politikkenskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=179 4.2: Værdipolitik https://politikkenskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=178 11.2: En definition på demokrati https://politikkenskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=160#c361</p>

	<p>Samfundsfag C, System 2017/2022 af Beyer, Frederiksen & Kureer – I-bog: Rettigheder og pligter i et demokratisk samfund https://samfundsfag-c.systeme.dk/index.php?id=914#c4962 Opinionsundersøgelser https://samfundsfag-c.systeme.dk/?id=895</p> <p>Afsnit 30 ”Hal Koch og Alf Ross” i Demokratikanon – undervisningsministeriet 2008 - https://static.uvm.dk/publikationer/2008/demokratikanon/kap30.html</p> <p>Om borgerforslag – Folketinget - https://www.borgerforslag.dk/om-borgerforslag/</p> <p>Uddrag af hjemmesiderne fra de 9 største partier ved valget 2022 (ikke talt med i pensum)</p> <p>53 ns.</p> <p>Supplerende Stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Statistik: Valgresultatet 2022 - www.dr.dk - 04.11.2022- Biden: 15 års demokratisk tilbagegang i verden skal stoppes - Politiken - 10.12.2021- Benny Engelbrecht væltet af Enhedslisten og blå blok efter sag om klimatal - Jyllands-Posten - 04.02.2022- Stor analyse: Dansk politik viser tegn på ekkokamre og polarisering - Fagbladet 3F - 31.07.2021- Tvillingeforældre vil have mere barsel: Nu skal politikerne se på sagen - www.dr.dk - 01.02.2023- Inger Støjberg går til angreb på barselsregler og überfeminister - Berlingske - 17.08.2022- Mette Frederiksen har kørt et dobbeltspil - Kristeligt Dagblad - 17.12.2022- KRONIK: Vi skal gøre op med den ekstreme individualisme - Information - 14.01.2022- Kongemageren: Lars Løkke skubber De Radikale af brættet med sit nye moderate Venstre - Information - 07.10.2022- Ét emne topper 'overraskende stort' danskernes liste over, hvad de vil have politikerne til at løse - dr.dk - 04.09.2022- Statistik: Meningsmåling - https://voxmeter.dk/meningsmalinger/ <p>25,5 ns.</p>
Omfang	25 t

Særlige fokuspunkter	<p>Politik:</p> <ul style="list-style-type: none">- politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng- politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene. <p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none">- kvantitativ og kvalitativ metode <p>Kernebegreber:</p> <ul style="list-style-type: none">- Direkte og repræsentativt demokrati, diktatur, Magtens tredeling, negativ parlamentarisme, Robert A. Dahls demokratiske idealer, liberalt og illiberalt demokrati- De tre demokratibølger, civile rettigheder, politiske rettigheder, sociale rettigheder- Borgerforslag, Hal Kochs og Alf Ross' demokratiopfattelse- Den fjerde statsmagt, uafhængige medier, klassiske massemedier, digitale massemedier- Statens opgaver, regionernes opgaver, kommuner opgaver, internationale institutioner, suverænitæt- Politisk ideologi (liberalisme, socialisme, konservatisme)- Eastons model, populisme- Molins model, værdipolitik, fordelingspolitik- De politiske partier i Folketinget- Meningsmålinger, stikprøve, statistisk usikkerhed
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, quiz, diskussionsgrupper, analyse af artikler og statistisk materiale

Titel 3	Økonomi og velfærdsstaten
Indhold	<p>Kernestof: Samfundsfag C, Systime 2017/2022 af Beyer, Frederiksen & Kureer – I-bog: 12.2 Samfundsøkonomiske mål https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1022 Fuld beskæftigelse https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1078 Balance på valutaregnskabet https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1077 Stigning i produktionen – økonomisk vækst https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1074 Stabile priser https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1073 Rimelig social fordeling af goderne https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1076 Hensyn til miljøet og naturressourcerne https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1075 12.4 Konflikt mellem målene https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1020</p> <p>Luk Samfundet Op! Columbus 2022 af Brøndum og Banke Hansen – I-bog: Kapitel 9: Velfærdsstat eller konkurrencestat https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=408 9.1: Velstand og velfærd https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=415 9.2: Velfærdstrekanten - borgernes forskellige veje til velfærd https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=414 Markedet https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=444 Staten https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=443 Civilsamfundet https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=442 Tre velfærdsmodeller https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=441 16.4 Velfærd og ulighed https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1051 Måling af ulighed https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1201 Er stor ulighed et samfundsproblem? https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1132 9.3: Velfærdsstatens udfordringer https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=413 9.4: Velfærdsstatens interne udfordringer https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=412 Den demografiske udfordring og nye familiemønstre https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=462 Udfordringerne med borgernes forventninger og stigende ulighed https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=461 Forandringer på det danske arbejdsmarked udfordrer den universelle velfærdsstatsmodel https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=460 9.5: Velfærdsstatens eksterne udfordringer https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=411 9.6: Løsninger: Nedsærings-, udvidelses- og omprioriteringsstrategien https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=410 9.7: Fra velfærdsstat til konkurrencestat? https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=409 FILM: Hvad mener politikerne om velfærdsstaten i forhold til konkurrencestaten? https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=493 8.3: Samfundsøkonomi og det økonomiske kredsløb https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=405 8.5: Udsving i økonomien https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=403 Finanspolitik https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=402 Pengepolitik https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=458 Strukturpolitik https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=457 8.7: Skal politikere blande sig i markedet? https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=401</p>

	<p>SamfNU C – Systime 2017 af Malling et.al – I-bog: 6. Velfærd – rammen om et godt liv https://samfnuc.systime.dk/?id=134#c831</p> <p>50 ns.</p> <p>Supplerende Stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Lønstigninger er ikke svaret på inflation - Politiken - 11. juni 2022- Hver sjette dansker har ondt i psyken - Politiken - 10.03.2022- Alarmklokkerne ringer i lande over hele verden - Politiken - 11.07.2022- Statistik: GDP per Capita (current US\$) - World Bank - 03.08.2022 - https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?most_recent_value_desc=true- "Realitytjek: Alex Vanopslagh møder kontanthjælpsmodtager" - www.dr.dk - 12.03.2020- Statistik: Figur 7.2, 7.7 og 8.1 fra Velfærdsstat og befolkning i Danmark, Storbritannien og Tyskland - ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed - 2022 - side 41 + 165 + 166- Statistik: Tabel 2 fra Ni nøgletal om Danmark og USA - Danmarks Statistik - 27.04.2020- Statistik: Figur 2a fra Markant fald i lønmodtagernes kompensationsgrad – Fagbevægelsens Hovedorganisation - Januar 2020- Figuren 'Fertilitet - udvikling siden 1915' - Facebookopdatering fra "Danmarks statistik" - 21.06.2020- Den private velfærd fylder mere og mere i Danmark - mandag morgen - 09.10.2020- Figuren 'Flere og flere vælger en privat hjemmehjælpsleverandør' fra "Højeste niveau i seks år: Fire ud af ti ældre vælger privat hjemmehjælp" - DI Analyse - januar 2022- Figur fra Kortere dagpengeperiode har ikke ført til længere opsigelsesvarsler - ceapos.dk - 06.08.2020- Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande koster 31 milliarder kroner - Udlændinge- og Integrationsministeriet – 15.10.2021- Dokumentar "Monricepigernes kamp" - www.dr.dk - 2018- Regeringen indgår bred aftale om international rekruttering - Finansministeriet - 29.06.2022- 90 procent konkurrencestat, 10 procent Anker Jørgensen - Information - 18.06.2022- Lars Rohde frygter ond spiral - og peger mod politikerne - Børsen - 06.07.2022 <p>26,5 ns. + statistikker og videomateriale</p>
Omfang	25 t
Særlige fokuspunkter	<p>Økonomi</p> <ul style="list-style-type: none">- velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund- det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter <p>Metode</p> <ul style="list-style-type: none">- kvantitativ og kvalitativ metode <p>Kernebegreber</p> <ul style="list-style-type: none">- De samfundsøkonomiske mål, målkonflikter- Velstand, velfærd, fordelingsretfærdighed- Stat, marked, civilsamfund, den universelle velfærdsstat, den residuale velfærdsstat, den korporative velfærdsstat

	<ul style="list-style-type: none">- Gini-koefficient- Velfærdsstatens interne udfordringer, den demografiske udfordring (forsørgerbyrden), nye familiemønstre, borgernes forventninger, stigende ulighed, forandringer på det danske arbejdsmarked, flexicurity- Velfærdsstatens eksterne udfordringer, EU's indre marked, globalisering, immigration- Nedsæringsstrategi, udvidelsesstrategi, omprioriteringsstrategi, arbejdsstyrken, udlicitering, brugerbetaling, indkomstbestemte sociale ydelser- Den klassiske velfærdsstat, konkurrencestaten (Ove K. Petersen), SWOT-analyse af velfærdsstaten- Det økonomiske kredsløb, økonomiske konjunkturer, finanspolitik, pengepolitik, strukturpolitik, markedsøkonomi, planøkonomi, blandingsøkonomi
Væsentligste arbejdsformer	Læroplæg, quiz, diskussionsgrupper, matrix-gruppearbejde, analyse af artikler, statistisk materiale, dokumentar, podcast og prøveeksamen